

www.sastamala.fi

Sastamalan kaupungin kulttuurisuunnitelma

2025–2029

Sastamalan kaupungin kulttuuripalvelut, 23.4.2025

Sisältö

- Tiivistelmä
- Keskeiset käsitteet
- Kulttuuri on kunnan lakisääteistä toimintaa – kulttuuritoimintalaki
- Sastamalan kulttuurivisio
- Sastamalan kaupungin strategia
- Kulttuurisuunnitelman tietopohja
- Kulttuurisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet
- Kulttuurisuunnitelman seuranta ja arviointi
- Lähteet

Tiivistelmä

Tämä on Sastamalan kaupungin ensimmäinen kulttuurisuunnitelma. Suunnitelma sisältää kulttuurivision, kolme tavoitetta toimenpiteineen, sekä suunnitelman seurannasta ja arvioinnista. Suunnitelma on tarkoitettu ensisijaisesti työkaluksi Sastamalan kaupungin työntekijöille sekä päättäjille.

Tämä suunnitelma varmistaa, että kulttuuri on keskeinen osa yhteisömme arkea nyt ja tulevaisuudessa – niin kulttuurista nauttivalle kuin sen tekijälle. Yhteistyöllä luomme elinvoimaista ja monipuolista kulttuuritarjontaa, joka rikastuttaa kaikkien elämää.

Keskeiset käsitteet

Kulttuuri

Yhteiskunnalle tai sosiaaliselle ryhmälle tunnusomaiset henkiset ja aineelliset piirteet muodostavat kulttuurin. Siihen kuuluvat taiteiden lisäksi perusoikeudet, arvojärjestelmät, perinteet, taidot, tavat ja uskomukset. Taide ja kulttuuri ovat osa sivistyksestämme ja perintöämme edellisiltä sukupolvilta tuleville. **Osallisuus kulttuuriin on sivistyksen perusta.** (Opetus- ja kulttuuriministeriö).

Kulttuurihyvinvointi

Kulttuurin merkityksestä terveydelle ja hyvinvoinnille on olemassa laaja tutkimusnäyttö. Kulttuurihyvinvointi on henkilökohtainen kokemus siitä, että kulttuuri ja taide vahvistavat omaa hyvinvointia. Ihminen arvottaa itse kulttuurista ja taiteesta saavansa oivallukset, mielihyvän ja merkityksen. Kulttuurihyvinvointia voidaan tarkastella myös yksilön, yhteisöjen ja yhteiskunnan näkökulmasta samoin kuin ihmisen eri elämänvaiheiden näkökulmasta. Jokaisella tulisi olla tarjolla mahdollisuus olla kulttuurin kokija tai toimija omista tarpeistaan lähtien. Kulttuurihyvinvoinnin suositus on 100 minuuttia kulttuuria viikossa.

Kulttuuri on kunnan lakisääteistä toimintaa – kulttuuritoimintalaki

” Kuntien kulttuuritoiminnasta säädetään lailla (166/2019).
Lain tavoitteena on tukea ihmisten mahdollisuuksia luovaan
ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen
ja kokemiseen, edistää kaikkien väestöryhmien
yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin,
taiteeseen ja sivistykseen, vahvistaa väestön hyvinvointia ja
terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ja luoda
edellytyksiä elinvoiman kehittymiselle.”

- Opetus ja kulttuuriministeriö

Kulttuuri on kunnan lakisääteistä toimintaa – kulttuuritoimintalaki

Kulttuuritoimintalain (166/2019 § 3) määrittelemien tehtävien mukaan kuntien tulee:

- 1) edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä
- 2) luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle
- 3) edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa
- 4) tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen
- 5) edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa
- 6) edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa
- 7) edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.
- Lisäksi kulttuurista säädetään myös esimerkiksi Yhdenvertaisuuslaissa (2014), laissa yleisistä kirjastoista (2016), museolaisesta (2019) ja laissa vapaasta sivistystyöstä (1998), sosiaalihuoltolaista (2014), laista sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (2021), laista hyvinvointialueesta (2021), vammaispalvelulaista³⁴ ja yhdenvertaisuuslaista (2014).
- Lakien lisäksi kulttuurihyvinvointitoimintaa kansallisesti, alueellisesti ja paikallisesti ohjaavat eri hallinnonalojen ministeriöiden suositukset, lakeihin kirjatut yleissopimukset ja viranomaisia myös saavutettavuusdirektiivi ja sitä seuraava kansallinen lainsäädäntö (2019).

Sastamalan kulttuurivisio

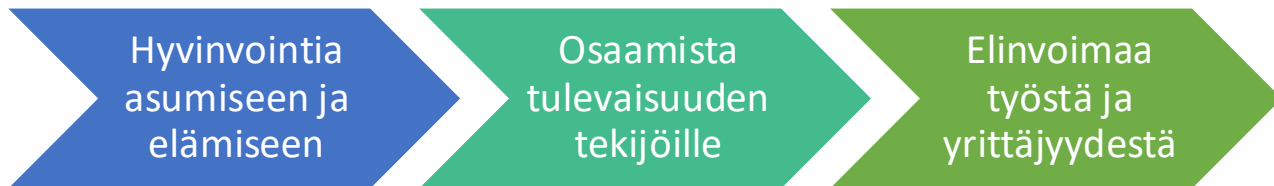
***Sastamala on kaupunki,
jossa tunnustetaan laajasti
kulttuurin merkitys
hyvinvoinnille, elinvoimalle
sekä veto- ja pitovoimalle.
Kulttuuria tuetaan ja
kulttuuritoimintaan
osallistutaan.***

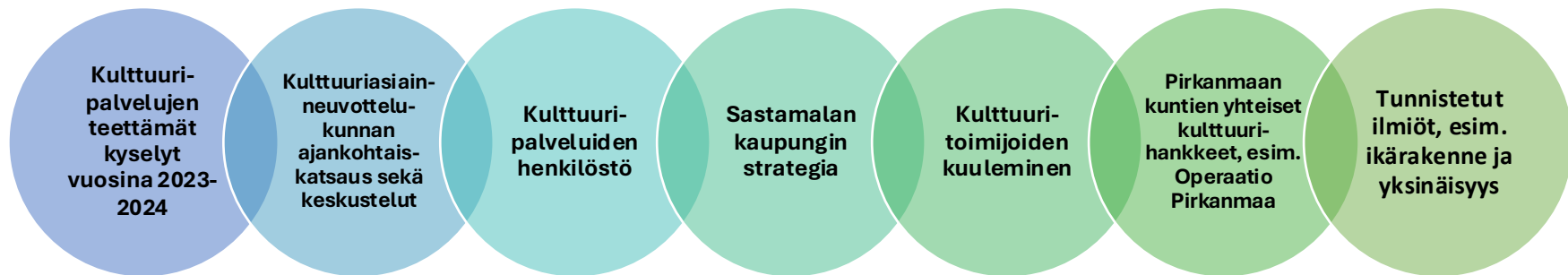

Sastamalan kaupungin strategian kärjet

- Kulttuurisuunnitelma nojaa myös Sastamalan kaupungin strategiaan (2022–2025), jonka kärjet ovat;

Kulttuurisuunnitelman tietopohja

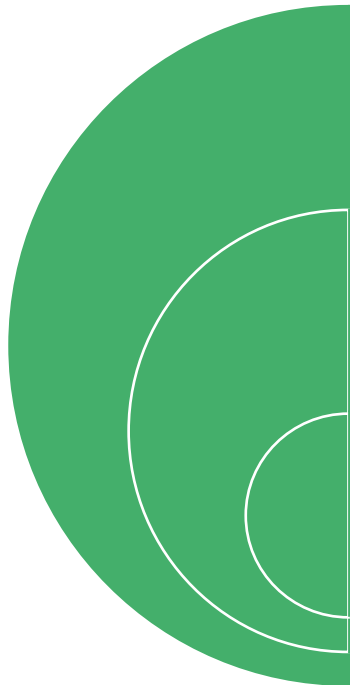
Kulttuurisuunnitelman tavoitteet

1. Kulttuurin merkitys tunnustetaan laajasti

2. Järjestöyhteistyön kehittäminen

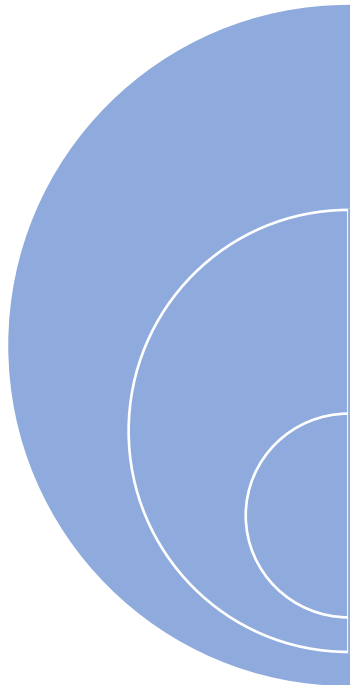
3. Kulttuuripalveluiden resurssien kohdentaminen

1. Kulttuurin merkitys tunnustetaan laajasti

Tavoite Sastamalan kulttuurisuunnitelmassa ensimmäisenä tavoitteena on kasvattaa tietoisuutta kulttuurin merkityksestä ja sen luomasta hyvinvoinnista ja hyödyistä yleisesti. Tämä on tavoitteena ensiarvoinen, sillä se luo onnistuessaan vahvan perustan kulttuuritoiminnan tukemiselle ja vahvistaa kulttuuria rakenteissa.
Toimenpide - Työryhmätyöskentely - Viestintä (sekä ulkoisesti että sisäisesti) - Yhteistyön kehittäminen yli yksikkörajojen
Mittarit - Vertailu muihin kuntiin € / asukas - Joka toinen vuosi toteutettava kysely

2. Järjestöyhteistyön kehittäminen

Tavoite Suunnitelman toisena tavoitteena on luoda ja ylläpitää keskusteluyhteyttä kulttuuritoimijoihin, rakentaen uusia alustoja ja edellytyksiä keskinäiselle vuorovaikutukselle.
Toimenpide - Tapaamisten järjestäminen, kulttuuritoimijoiden kohtauttaminen - Viestintä - Yhteistyön kehittäminen yli yksikkörajojen
Mittarit - TEA-viisari tulos yhteistoiminnasta - Joka toinen vuosi toteutettava kysely

3. Kulttuuripalveluiden resurssien kohdentaminen

Tavoite
Kolmantena tavoitteena on pyrkiä selkiyttämään sitä, missä määrin kaupunki tuottaa itse tapahtumia sekä sisältöjä ja missä määrin kunta toimii enemmänkin mahdollistajana resurssien pienennyttyä.
Toimenpide
- Sastamalan kulttuuripalvelujen tapahtumaportfolion tarkastelu ja mahdollinen uusiminen - Tapahtumaneuvonta ja sen kehittäminen (tuottaja- ja palvelushteeriresurssin siirto v. 2025 alusta)
Mittarit
- Toiminnan kustannukset / asukas, kävijä - Joka toinen vuosi toteutettava kysely

Seuranta ja arviointi

Toimenpiteiden ja tavoitteiden seurantaan tullaan tekemään joka toinen vuosi toteutettavilla kyselyillä. Pitkän aikavälin seurannalla on mahdollista arvioida tavoitteiden saavuttamista ja toisiaan vastaavat kyselyt ja niiden vastaukset tulevat näin olemaan vertailukelpoisia keskenään.

Kyselyitä tehdään parin vuoden välein, jotka suunnataan kolmelle eri kohderyhmälle;

- **kulttuuritoimijat**
- **virkamiehet ja päättäjät**
- **kuntalaiset**

Lähteet

- Opetus- ja kulttuuriministeriö: kuntien kulttuuritoiminta
 - <https://okm.fi/kuntien-kulttuuritoiminta>
- Opetus- ja kulttuuriministeri: kulttuuripoliittinen selonteko
 - <https://okm.fi/kulttuuriselonteko>

